

Risk- och kapitalhantering i Länsförsäkringar Bankkoncernen

PELARE 3 I BASEL 2-REGELVERKET



Innehållsförteckning

Inledning	3
Kapitalbas och kapitalkrav	4
Kreditrisk	5
Finansiella risker	10
Operativa risker	11
Affärsrisker	12
Intern kapitalutvärderingsprocess (IKU)	12

Inledning

I februari 2007 infördes det nya regelverket för kapitaltäckning, Basel II. Därmed tillämpar Länsförsäkringar de nya reglerna om intern riskklassificering (IRK) enligt tillstånd från Finansinspektionen. Syftet med de nya reglerna är att åstadkomma en bättre genomlysning och hantering av risker, och därmed en ökad stabilitet i det finansiella systemet. Den avancerade riskklassificeringsmetoden ger störst möjlighet att strategiskt och operativt hantera kreditrisker och den används för alla hushållsexponeringar. För lantbruk och övriga exponeringar används tills vidare schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för kreditrisk. Förändringarna i kapitalkravet slår igenom successivt eftersom övergångsregler innebär en anpassning under tre år.

Länsförsäkringar Bankkoncernen

Länsförsäkringar Bank AB (publ), ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen med Länsförsäkringar AB som moderbolag, vilket ägs av 24 självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag och 14 socken- och häradsbolag.

Länsförsäkringsbolagen erbjuder kunderna produkter via sina tre kärnaffärer Bank, Sak och Liv. Länsförsäkringar Bank ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ) (556549-7020).

Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB (publ) (516401-9878) samt de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) (556244-1781), Wasa Kredit AB (556311-9204) och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ) (556364-2783).

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar erbjuder primärt privatpersoner och lantbruk betalningstjänster, sparande och utlåningsprodukter. Genom Wasa Kredit erbjuds även företag utlåningsprodukter i form av leasing och avbetalning.

Länsförsäkringar Bank verkar genom 24 självständiga länsförsäkringsbolag vilka svarar för service, distribution och försäljning av bankens produkter. Bankens kunder kan vända sig till något av länsförsäkringsbolagens drygt 100 kontor som driver bankverksamhet för rådgivning och service. Kontoren finns i eller i anslutning till länsförsäkringsbolagens kontor. Totalt antal kunder i koncernen uppgick till 665 000 vid utgången av 2007.

Risker och riskhantering

Styrelsen har det yttersta ansvaret för Bankkoncernens verksamhet och därmed ansvaret för att trygga koncernens tillgångar och skapa en riskmedvetenhet i koncernen. Det uppnås genom att styrelsen årligen fastställer centrala riskstrategi- och riskpolicydokument som säkerställer en sund och välbalanserad process mellan risktagande och riskhantering. En sund och välbalanserad process ska kännetecknas av medvetet fokus på förändringar i verksamheten och dess närliggande omgivning.

I styrelsens ansvar ligger även att fastställa alla de metoder, modeller, system och processer som är en del av den interna mätningen, kontrollen och rapporteringen av identifierade risker. Styrelsen ska via Compliance och Internrevision även övervaka att regelefterlevnad och hantering av risker är tillfredsställande.

Verkställande direktören ansvarar för den löpande förvaltningen enligt de av styrelsen fastställda riskstrategier och riskpolicies. Det innebär att verkställande direktören ska säkerställa att de metoder, modeller, system och processer som är en del av den interna mätningen, kontrollen och rapporteringen av identifierade risker fungerar som det var avsett och är beslutade i styrelsen.

Verkställande direktören är ordförande i ett sedan 1 januari 2008 bildat Asset Liability Committee (ALCO), vars huvuduppgift är att följa upp Bankkoncernens kapital- och finansfrågor. Dessförinnan hanterades liknande frågor i Finanskommittén.

Riskcontrol lyder under verkställande direktören. Riskcontrol är en fristående enhet och har en oberoende ställning gentemot den affärsdrivande verksamhet som den är satt att övervaka och kontrollera. Riskcontrol ansvarar inför styrelsen att riskpolicies följs, risklimiter övervakas och att överträdelser rapporteras till styrelsen. Riskcontrols ansvar innefattar identifiering, mätning, uppföljning och kontroll samt rapportering av risker.

Bankkoncernen är utsatt för ett antal risker:

- Kreditrisker
- Finansiella Risker
- Operativa Risker
- Affärsrisker

För en beskrivning av de olika riskkategorierna, se även Länsförsäkringar Banks årsredovisning för 2007.

Kapitalbas och kapitalkrav

Styrelsen har fastställt att kapitalmålet för bankkoncernen skall vara 10,5 procent med en variation på 0,5 procent för total kapitaltäckning och 8,5 procent med en variation på 0,5 procent för primärkapitalet.

Styrelsen har dessutom angett att kapitaltäckningen och primärkapitalrelationen inte skall vara en belastande faktor för bankkoncernens rating samt att kapitaltäckningen och primärkapitalrelationen skall vara i paritet med motsvarande kapitalmarknadsaktörers kapitaltäckning och primärkapitalrelation. Interna beräkningar utvisar att Bankkoncernen är väl kapitaliserad i förhållande till sina totala risker.

Kapitalbasen	Helt enligt		
	Basel II	äldre regler (Basel I)	2006-12-31
Tkr	2007-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Primärt kapital, brutto	4 113 732	4 113 732	3 461 725
Avgår immateriella tillgångar med mera	-246 805	-246 805	-143 619
Avgår uppskjutna skattefordringar	-5 077	-5 077	-172
Avgår IRK underskott	-103 771		
Primärt kapital, netto	3 758 079	3 861 850	3 317 934
Supplementärt kapital	860 000	860 000	760 000
Utvidgad kapitalbas	-	-	-
Avdrag supplementärt kapital	-103 771	-	-
Summa kapitalbas	4 514 309	4 721 850	4 077 934
Riskvägda tillgångar exklusive tillägg	26 189 263	47 423 148	38 513 995
Riskvägda tillgångar inklusive tillägg	42 457 738	47 423 148	38 513 995

Kapitalkrav

Tkr	2007-12-31
Kreditrisk enligt IRK-metoden	
Hushållsexponeringar	
Fastighetskrediter	829 633
Övriga hushållsexponeringar	524 226
Motpartslösa exponeringar	1 648
Summa kapitalkrav för kreditrisker	1 355 507

Tkr	2007-12-31
Kreditrisk enligt schablonmetoden	
Institutsexponeringar	152 214
Företagsexponeringar	342 849
Hushållsexponeringar	21 470
Exponeringar med säkerhet i fastighet	97 600
Oreglerade poster	2 259
Högriskposter	-
Övriga poster	22 924
Summa kapitalkrav för kreditrisker	639 316

Tkr	2007-12-31
Operativa risker enligt schablonmetoden	
Kapitalkrav för operativa risker	100 318

Summa kapitalkrav	Helt enligt		
	Basel II	äldre regler (Basel I)	2006-12-31
Tkr	2007-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Kapitalkravet för kreditrisk enligt schablonmetoden/äldre regler	639 316	3 793 852	3 081 120
Kapitalkravet för kreditrisk enligt IRK-metoden	1 355 507		
Kapitalkrav för operativa risker	100 318		
Kapitalkrav	2 095 141		
Justering enligt övergångsregler	1 301 478		
Summa kapitalkrav	3 396 619	3 793 852	3 081 120
Primärkapitalrelation i procent före justering enligt övergångsreglerna	14,35%	8,14%	8,61%
Kapitaltäckningsgrad i procent före justering enligt övergångsreglerna	17,24%	9,96%	10,59%
Kapitaltäckningskvot exklusive tillägg	2,15	1,24	1,32
Primärkapitalrelation i procent efter justering enligt övergångsreglerna	8,85%		
Kapitaltäckningsgrad i procent efter justering enligt övergångsreglerna	10,63%		
Kapitaltäckningskvot inklusive tillägg	1,33		

Kreditrisk

Implementeringsplan för IRK-metoden

I december 2006 erhöj Länsförsäkringar Bank tillstånd från Finansinspektionen att tillämpa IRK-metoden vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisker för hushållsexponeringar, vilka står för huvuddelen av kreditportföljen, och sedan februari 2007 tillämpas IRK-metoden för dessa exponeringar. Permanenta undantag har givits för exponeringar mot stat, kommun, landsting och banker. För övriga delar av kreditportföljen kommer interna modeller att implementeras under perioden fram till 1 januari 2012. Detta är i enlighet med den av Finansinspektionen godkända implementeringsplanen.

Riskklassificeringssystemet

Riskklassificeringssystemet är en central del av kreditprocessen och består av metoder, modeller, processer, kontroller och IT-system för att stödja och vidareutveckla kvantifieringen av kreditrisker. Specifikt används riskklassificeringssystemet vid

- Kreditprocessen
- Uppföljning och rapportering
- Kapitalkravsberäkning
- Kapitalallokering

Nedan beskrivs några centrala begrepp inom riskklassificeringssystemet.

Sannolikheten för fallissemang (PD) är sannolikheten för att en motpart fallerar inom 12 månader. En motpart anses vara fallerad om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten ej kan leva upp till dess åtaganden mot banken. Efter beräkningen av PD rangordnas samtliga motparter inom IRK och delas in i bankens PD-skalar. För Länsförsäkringar Bank och Hypotek består PD-skalan av sju riskklasser för ej fallerade motparter samt en riskklass för fallerade motparter. För Wasa Kredit består PD-skalan av fem riskklasser för ej fallerade motparter samt en riskklass för fallerade motparter. För varje riskklass beräknas ett PD-estimat som är baserat på den genomsnittliga långsiktiga fallissemangsandelen. Till dessa estimat adderas en säkerhetsmarginal för att säkerställa att risken inte underskattas. Slutligen justeras estimaten för att återspegla den genomsnittliga fallissemangsandelen över ett flertal konjunkturcykler.

Länsförsäkringar Bank och Hypotek

2007-12-31, Tkr		
PD-klass	PD	EAD
A	0,16%	16 308 928
B	0,27%	24 174 901
C	0,86%	7 688 783
D	2,53%	2 560 461
E	5,63%	1 022 888
F	11,01%	407 393
G	32,91%	421 469
Fallissemang	100,00%	118 935
Totalt		52 703 758

Wasa Kredit

2007-12-31, Tkr		
PD-klass	PD	EAD
A	0,22%	2 709 256
B	0,77%	2 164 617
C	1,70%	1 916 473
D	4,34%	923 877
E	18,67%	906 585
Fallissemang	100,00%	40 093
Totalt		8 660 901

Vid utvecklingen av modeller för beräkning av PD har hänsyn tagits till vilken information som är mest relevant för respektive motpartslag. Indelningen i PD-klasser kan därför ske antingen genom en individuell expertbedömning eller via metoder baserad på statistisk analys (credit scoring). I modellerna beaktas både intern och extern information.

Förlust givet fallissemang (LGD) är den andel av en motparts exponering som förväntas tas som förlust vid ett fallissemang. Interna LGD-estimat beräknas för de exponeringar för vilka banken tillämpar IRK-metoden. Dessa estimat baseras på intern information om förlustgrad, belåningsgrad och produkt. Till estimaten adderas en säkerhetsmarginal för att säkerställa att risken inte underskattas. Slutligen justeras estimaten för att återspegla förlustgraden i en lågkonjunktur.

Exponering vid fallissemang (EAD) är det exponeringsbelopp som motparten förväntas utnyttja vid ett fallissemang. För åtaganden inom balansräkningen definieras EAD som kapitalskuld plus upplupna och förfallna ej betalda räntor och avgifter. För åtaganden utanför balansräkningen beräknas EAD genom att motpartens utnyttjade belopp multipliceras med en konverteringsfaktor (KF). För de exponeringar för vilka banken tillämpar IRK-metoden beräknas interna estimat av konverteringsfaktorer. Dessa estimat baseras på intern information om realiseringsgrad, utnyttjandegrad och produkt. Till estimaten adderas en säkerhetsmarginal för att säkerställa att risken inte underskattas. Slutligen justeras estimaten för att återspegla konverteringsfaktorerna i en lågkonjunktur.

Förväntad förlustandel (EL%) är sannolikheten för fallissemang multiplicerat med förlust givet fallissemang. Det förväntade förlustbeloppet erhålls genom att multiplicera exponering vid fallissemang med den förväntade förlustandelen.

Riskvikt beräknas genom funktioner som är givna av Finansinspektionen. Bankens interna estimat av riskparametrar fungerar som indata till dessa funktioner. Riskvägda tillgångar beräknas genom att multiplicera exponering vid fallissemang med riskvikt. Kapitalkravet är 8 procent av de riskvägda tillgångarna.

Förväntad förlust i relation till utfall

Nedan redovisas de PD- och LGD-estimat som tillämpas i kapitaltäckningsrapporteringen, de som inkluderar både säkerhetsmarginal och konjunkturjustering.

Det exponeringsviktade PD-estimatet för samtliga ej fallerade exponeringar inom IRK per 31 december 2006 var 1,39 procent, uppdelat på 0,99 procent för fastighetskrediter och 2,73 procent för övriga hushållsexponeringar. Andelen av dessa exponeringar som fallerade under 2007 var 0,60 procent, uppdelat på 0,37 procent för fastighetskrediter och 1,39 procent för övriga hushållsexponeringar.

Det exponeringsviktade LGD-estimatet för samtliga ej fallerade exponeringar inom IRK per 31 december 2006 var 32,9 procent, uppdelat på 24,9 procent för fastighetskrediter och 59,4 procent för övriga hushållsexponeringar. Den faktiska förlustgraden för de exponeringar som fallerade under 2007 var 21,6 procent, uppdelat på 12,7 procent för fastighetskrediter och 51,2 procent för övriga hushållsexponeringar. Eftersom den genomsnittliga återvinningsperioden enbart var sex månader förväntas förlustgraden för dessa fallerade exponeringar minska betydligt.

Den förväntade förlustandelen, EL%, för samtliga ej fallerade exponeringar inom IRK per 31 december 2006 var 0,46 procent, uppdelat på 0,25 procent för fastighetskrediter och 1,62 procent för övriga hushållsexponeringar. Andelen kreditförluster för de exponeringar som fallerade under 2007 var 0,13 procent, uppdelat på 0,05 procent för fastighetskrediter och 0,71 procent för övriga hushållsexponeringar. Denna andel förväntas minska betydligt med anledning av den korta återvinningsperioden.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar redovisas initialt i balansräkningen till anskaffningsvärdet, det belopp som lånats ut till låntagaren med avdrag för erhållna avgifter och tillägg för kostnader. Därefter redovisas lånefordringar löpande till anskaffningsvärdet efter avdrag för bortskrivningar samt individuella och gruppvisa nedskrivningar för kreditförluster.

På balansdagen görs en bedömning av om det finns objektiva belägg som tyder på ett nedskrivningsbehov för en lånefordran eller en grupp av lånefordringar. Har en eller flera händelser inträffat efter det att lånefordran redovisades första gången, och som har en negativ effekt på de uppskattade framtida kassaflödena och inverkan kan uppskattas tillförlitligt, sker nedskrivning. Vid bestämmande av nedskrivning för kreditförluster tillämpar banken dels en individuell och dels en gruppvis värdering av krediter. Koncernen bedömer först om det finns objektiva belägg för en nedskrivning. Lånefordringar för vilka sådana belägg saknas eller om produkten bedöms ingå i en homogen grupp med likartad kreditrisk och beloppet kan anses som icke väsentligt inkluderas i portföljer. Dessa portföljer bedöms kollektivt ifall objektiva belägg finns för nedskrivning

Den gruppvisa värderingen grundas på en bedömning av en framtida förlustutveckling, varefter en schablonmässig reservering

sker. Härutöver har behov inte bedömts föreligga för att göra gruppvisa reserveringar av individuellt värderade fordringar.

Om nedskrivningsbehovet minskar i efterföljande perioder återförs maximalt tidigare gjord nedskrivning.

Nedskrivning på lånefordringar sker som bortskrivning för under året konstaterade kreditförluster eller som avsättning till reserv för kreditförluster.

I resultaträkningen redovisas nedskrivning på lånefordringar som kreditförluster, vilket sker som bortskrivning för under året konstaterade kreditförluster eller som avsättning till reserv för kreditförluster.

Konstaterade kreditförluster är sådana förluster som är beloppsmässigt slutgiltigt fastställda efter utmätning, ackord eller dylikt.

Oreglerad fordran är fordran för vilken räntor, amorteringar eller övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar. Osäker fordran är en oreglerad fordran eller fordran där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren och för vilken säkerhetens värde ej med betryggande marginal täcker både kapitalbeloppet och upplupen ränta, inklusive ersättning för eventuella förseningar.

Influtna medel för osäkra fordringar i vilka reserveringar gjorts, avräknas i första hand mot kapital och i andra hand mot ränta. Räntor på osäkra fordringar redovisas i resultaträkningen från och med 2007.

Nedskrivningar för förluster på garantier redovisas på skuldsidan som avsättning.

Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden gentemot Länsförsäkringar Bank, vilket kan leda till förluster. Motpart avser här motparter för ränte- och valutaswappar. Bankkoncernen har ett antal swap-motparter, alla med hög rating och där så kallade ISDA-avtal upprättats. För den säkerställda verksamheten i Länsförsäkringar Hypotek finns till ISDA-avtalen även tillhörande ensidiga CSA-avtal. CSA-avtal innebär förpliktelser om leverans och mottagande av säkerheter vid marknadsförändringar av swapexponeringar.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk definieras som att stora, viktiga eller väsentliga volymer och/eller engagemang är koncentrerade till ett begränsat antal kunder, till en viss bransch, produkt eller geografiskt område. Det innebär således att sådana positioner eller förhållanden ökar sårbarheten eftersom effekten kan bli relativt stor på verksamheten. Riskspridningen är därmed begränsad.

Koncentrationsrisken kan delas upp i två typer av kategorier. Den första tar bäring på individuella exponeringar mot en viss motpart eller en grupp av motparter som ur risksynpunkt kan föras samman. Denna kategori kan huvudsakligen hänföras till en s.k. stor exponering. Stora exponeringar regleras av, och rapporteras till Finansinspektionen. I och med denna rapportering sammanställs kvartalsvis alla de exponeringar som är större än 10 procent av kapitalbasen. Stora exponeringar blir otillåtna först när de överstiger

20 procent (koncerninterna) och 25 procent (externa) av kapitalbasen.

Den andra typen av koncentrationsrisk tar bäring på generella exponeringar som kan fördelas in i en viss kategori som är driven av en underliggande variabel som exempelvis geografisk indelning, produkt, marknad, säkerhetstyp, Bankkoncernen har att beakta följande sektorer vid bedömning av uppkomsten av koncentrationer:

- Geografisk indelning
- Produkt- och marknadsindelning
- Säkerhetstyper
- Kund- och motpartscharaktär

Totalt och genomsnittligt EAD

Tkr	2007-12-31	Medelvärde 2007
Exponeringsklasser, IRK-metoden		
Hushållsexponeringar	61 364 658	57 538 167
Motpartslösa exponeringar	20 596	17 341
Totalt IRK	61 385 254	57 555 508
Exponeringsklasser, Schablonmetoden		
Stater och centralbanker	8 052 372	3 217 804
Regionala och lokala myndigheter	164 297	46 635
Institutsexponeringar	9 513 353	9 194 386
Företagsexponeringar	4 285 609	4 286 590
Hushållsexponeringar	357 833	333 683
Exponeringar med säkerhet i fastighet	3 441 072	2 039 065
Oreglerade poster	22 473	31 659
Övriga poster	286 551	170 085
Totalt Schablon	26 123 560	19 319 906

Medräkningsbara säkerheter

2007-12-31, Tkr	EAD	Säkerställt genom medräkningsbara säkerheter
Exponeringsklasser, Schablonmetoden		
Stater och centralbanker	8 052 372	0
Regionala och lokala myndigheter	164 297	0
Institutsexponeringar	9 513 353	0
Företagsexponeringar	4 285 609	1 175 016
Hushållsexponeringar	357 833	0
Exponeringar med säkerhet i fastighet	3 441 072	3 441 072
Oreglerade poster	22 473	0
Övriga poster	286 551	0
Totalt Schablon	26 123 560	4 616 088

EAD för fastighetskrediter fördelade på län

2007-12-31, Tkr Län	EAD	Andel EAD
Stockholms län	7 780 585	15.7%
Västra Götalands län	7 324 865	14.8%
Skåne län	6 885 689	13.9%
Östergötlands län	3 110 240	6.3%
Hallands län	3 050 980	6.2%
Dalarnas län	2 850 351	5.7%
Uppsala län	2 768 744	5.6%
Jönköpings län	1 779 523	3.6%
Södermanlands län	1 748 759	3.5%
Västerbottens län	1 621 067	3.3%
Gävleborgs län	1 535 012	3.1%
Västmanlands län	1 364 722	2.8%
Jämtlands län	1 225 187	2.5%
Örebro län	1 074 375	2.2%
Blekinge län	957 283	1.9%
Kalmar län	917 123	1.9%
Gotlands län	915 174	1.8%
Kronobergs län	779 584	1.6%
Västernorrlands län	729 697	1.5%
Värmlands län	589 136	1.2%
Norrbottnens län	563 860	1.1%
Totalt	49 571 957	100.0%

EAD fördelat på avtalsmässiga löptider*

2007-12-31, Tkr	< 3 m	3–6 m	6–12 m	1–3 år	3–5 år	> 5 år
Exponeringsklasser, IRK-metoden						
Hushållsexponeringar	37 017 453	239 282	5 205 989	11 240 449	5 546 130	2 115 355
Motpartslösa exponeringar	20 596	0	0	0	0	0
Totalt IRK	37 038 049	239 282	5 205 989	11 240 449	5 546 130	2 115 355
Exponeringsklasser, Schablonmetoden						
Stater och centralbanker	8 052 372	0	0	0	0	0
Regionala och lokala myndigheter	164 297	0	0	0	0	0
Institutsexponeringar	9 513 353	0	0	0	0	0
Företagsexponeringar	2 585 239	16 711	363 578	785 015	387 333	147 733
Hushållsexponeringar	215 858	1 395	30 357	65 546	32 341	12 335
Exponeringar med säkerhet i fastighet	2 075 783	13 418	291 930	630 317	311 004	118 620
Oreglerade poster	22 473	0	0	0	0	0
Övriga poster	286 551	0	0	0	0	0
Totalt Schablon	22 915 927	31 524	685 865	1 480 878	730 677	278 688

* Återstående löptid för avtal som löper med periodvis bundna villkor räknas som tiden fram till nästa dag för villkorsändring.

Genomsnittlig riskvikt för IRK-exponeringar

Koncernen 2007-12-31, Tkr	Exponering	EAD	Riskvikt	Riskvägda tillgångar	Kapitalkrav
Exponeringsklasser, IRK-metoden					
Hushållsexponeringar	61 690 413	61 364 658	28%	16 923 249	1 353 859
Motpartslösa exponeringar	20 596	20 596	100%	20 596	1 648
Totalt IRK	61 711 009	61 385 254	28%	16 943 845	1 355 507
Exponeringsklasser, Schablonmetoden					
Stater och centralbanker	8 052 372	8 052 372	0%	0	0
Regionala och lokala myndigheter	200 390	164 297	0%	0	0
Institutsexponeringar	9 561 259	9 513 353	20%	1 902 671	152 214
Företagsexponeringar	5 286 456	4 285 609	100%	4 285 609	342 849
Hushållsexponeringar	465 822	357 833	75%	268 374	21 470
Exponeringar med säkerhet i fastighet	3 519 699	3 441 072	35%	1 219 999	97 600
Oreglerade poster	124 180	22 473	126%	28 242	2 259
Övriga poster	286 551	286 551	100%	286 551	22 924
Totalt Schablon	27 496 729	26 123 560	31%	7 991 446	639 316

Genomsnittlig riskvikt för IRK-exponeringar, forts

2007-12-31, Tkr	Fastighetskrediter		Övriga hushålls-exponeringar	
	EAD	Riskvikt	EAD	Riskvikt
A	15 401 616	10%	3 616 568	20%
B	23 401 051	13%	2 938 467	43%
C	6 899 447	33%	2 705 809	71%
D	2 259 941	65%	1 224 397	85%
E	863 374	102%	1 066 099	126%
F	342 068	142%	65 325	118%
G	340 703	175%	80 765	176%
Fallissemang	63 757	263%	95 271	61%
Totalt	49 571 957	21%	11 792 701	56%

Exponeringsviktat LGD för IRK-exponeringar

2007-12-31	Exponeringsviktat LGD*
Hushållsexponeringar	27,8%

* Detta värde är framåtblickande per 31 december 2007, till skillnad mot värdet som redovisades i samband med förväntade förluster som är framåtblickande per 31 december 2006.

Outnyttjade åtaganden för IRK-exponeringar

2007-12-31, Tkr	Exponering	Genomsnittlig KF
	2 393 658	86,4%

Lånefordringar

Tkr	2007-12-31	2006-12-31
Osäkra lånefordringar		
Företagssektor	73 906	55 898
Hushållssektor	208 270	192 451
Totalt	282 176	248 349
Oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar		
Företagssektor	59 560	42 647
Hushållssektor	136 886	109 225
Totalt	196 446	151 872
Nedskrivningar		
Företagssektor	-59 705	-57 278
Hushållssektor	-195 446	-180 539
Totalt	-255 151	-237 817

Kreditförluster netto

Tkr	2007	2006
Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar		
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	61 904	67 791
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-59 508	-61 908
Årets nedskrivning för kreditförluster	78 742	78 771
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	-28 119	-39 725
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	-29 175	-29 041
Årets nettokostnad för individuellt värderade fordringar	23 844	15 888
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-	-
Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk		
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	12 261	7 032
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	-	-211
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	29 906	16 598
Årets nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	42 167	23 419
Årets nettokostnad för infriande av garantier	-14 948	-1 511
Årets nettokostnad för kreditförluster	51 063	37 796

Samtliga uppgifter avser fordringar på allmänheten.

	2007-12-31	2006-12-31
Avstämning av nedskrivningar för kreditförluster		
Ingående balans	-237 816	-233 355
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	59 508	61 908
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	64 862	59 241
Årets nedskrivning för kreditförluster	-203 555	-186 705
Inbetalt avseende årets befarade kreditförluster	50 914	52 439
Värdet av säkerheter avseende årets befarade kreditförlust	10 936	7 510
Förändring på grund av byte redovisningsprincip		1 146
Utgående balans	-255 151	-237 816

Finansiella risker

Finansiella risker är en naturlig del av en banks verksamhet. Riskerna måste löpande på ett strukturerat och homogent sätt identifieras, mätas, kontrolleras och rapporteras på det sätt som styrelsen fastställer. Det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten inom bankkoncernen definieras i den av styrelsen fastställda finanspolicyn. Finanspolicyn ska uttrycka styrelsens inriktning beträffande hanteringen av de finansiella riskerna. Finanspolicyn omfattar primärt hanteringen av:

- Likviditetsrisk
- Ränterisk
- Finansieringsrisk
- Valutarisk

Likviditetsrisk

Treasury-enheten hos Länsförsäkringar Bank har ansvaret för likviditetshanteringen inom bankkoncernen.

Likviditetsrisken definieras som risken att bankkoncernen genom brist på likvida medel, ej kan fullgöra sina åtaganden eller att de endast kan fullgöras genom upplåning av likvida medel till avsevärt ökad kostnad. Denna definition har en nära koppling till definitionen av finansieringsrisken. Likviditetsrisken avser också risken att finansiella instrument inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan att förlora i värde.

Likviditet definieras som kontanta medel och värdepapper. Likviditeten måste vara tillgänglig senast inom tre dagar.

Likviditetsrisken som avser risken att finansiella placeringar förlorar i värde minimeras genom att i princip enbart tillåta placering i högljka instrument i form av domestika statspapper och domestika säkerställda obligationer och bostadscertifikat som är pantsättningsbara i Riksbanken.

Likviditetsrisken kvantifieras genom likviditetsprognoser som dels innehåller samtliga finansiella kassaflöden och dels förväntade kassaflöden med antagen nettoutlåningsökning.

Övervakning av likviditeten sker på följande sätt:

- Likviditeten följs varje dag.
- Riskcontrol gör veckovis en sammanställning över likviditeten.
- Likviditetslimiter omprövas kvartalsvis av ALCO på initiativ av CFO.
- CFO har dessutom via eget mandat möjlighet att omedelbart höja limiten.

Genom den kraftiga utlåningsexpansionen under senare år har bankkoncernen gått från ett inlåningsöverskott till kapitalmarknadsemissioner både domestiskt och internationellt samt under juni 2007 börjat emittera säkerställda obligationer via Länsförsäkringar Hypotek, allt i syfte att diversifiera upplåningskällorna och minimera likviditetsrisken.

Ränterisk

Ränterisk uppstår om tillgångar, skulder och derivat inte har en löptidsmatchning. I möjligaste mån ska den fasta utlåningen matchas med motsvarande upplåning alternativt via räntederivat. Det innebär att några tidsgap i princip ej ska finnas. I praktiken är detta en omöjlighet, vilket leder till att styrelsen har fastställt ränterisklimiter. Dessa limiter är emellertid så konservativt satta att grundprincipen om matchning ändå ska gälla.

Finanspolicyn anger ränterisken såsom effekten av 100 punkters parallellförskjutning av avkastningskurvan.

Ränterisken för bankkoncernen ligger normalt mellan 5 och 20 Mkr. En höjning av marknadsräntorna med en procentenhet skulle den 31 december 2007 ha medfört en ökning av värdet på räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat med 29 (15) Mkr.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisken innebär att bankkoncernen vid finansieringsförfall inte lyckas återfinansiera förfallet eller endast lyckas låna till kraftigt ökade kostnader. Definitionen har en nära koppling till definitionen av likviditetsrisk. Genom att dels använda ett så stort antal finansieringskällor som möjligt med vidgad investerarbaser och genom att sprida på finansieringsförfallen över tiden minskar finansieringsrisken för bankkoncernen. Bankkoncernen har dessutom åtnjutit en förbättring av ratingen till nuvarande A från Standard & Poor's och från Moody's till nuvarande A2. Dessutom har under 2007 Länsförsäkringar Hypotek erhållit AAA/Aaa för de säkerställda obligationer som emitteras från Länsförsäkringar Hypotek.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken att en valuta ändrar värde gentemot en annan valuta. Risken består i att en förlust kan uppstå om valutakursen förändras negativt. All upplåning som sker i utländsk valuta swappas i enlighet med finanspolicyn innan likvidavräkning till SEK och därmed elimineras valutarisken i sin helhet.

Operativa risker

Operativ risk definieras såsom risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. I definitionen ingår även legal risk. Utifrån definitionen kan konstateras att operativ risk omfattar hela bankkoncernen.

Kategorisering av operativ risk sker huvudsakligen i följande områden:

- Interna oegentligheter
- Extern brottslighet
- Legal risk
- Skada på fysiska tillgångar
- Avbrott och störning i verksamhet och system
- Risk för fel

Samtliga väsentliga processer inom bankkoncernen samt bankverksamhet på länsförsäkringsbolag ska genomföra en analys av processens operativa risker. De riskanalyser som genomförs ingår i den totala riskbedömningen enligt Baselreglerna. Eftersom verksamheten, omgivningen och hotbilden ständigt ändras måste även processerna regelbundet kvalitetssäkras. Detta för att bibehålla riskerna inom bankkoncernens toleransnivå. Riskanalysen är ett av de verktyg som används för att ta fram beslutsunderlag för att åtgärda väsentliga risker. Syftet med analysen är att:

- Identifiera och minska väsentliga operativa risker
- Planera säkerhetsaktiviteter
- Skapa medvetenhet kring operativa risker
- Efterleva Finansinspektionens krav på mätning och värdering av operativ risk

Varje del i organisationen ansvarar för att en riskanalys årligen utförs, dess genomförande och hantering av resultaten i en åtgärdslista.

Modellen för riskanalys baserar sig på:

- Fördefinierade händelser och
- Övriga händelser

Analysen genomförs normalt i 2 steg:

- Del 1, Riskanalys – Risker definieras och bedöms med avseende på riskens konsekvens och sannolikhet. Riskanalyser genomförs en gång per år.
- Del 2, Åtgärdsplanering – Väsentliga risker ska åtgärdas. Lösningförslag diskuteras och införs. Detta sker löpande i processens arbete för att hantera sina risker.

Incidenthantering

Bankkoncernen har framställt ett IT-system för rapportering av operativa riskhändelser, incidenter. Till systemet finns möjlighet för samtliga medarbetare att inrapportera eventuella incidenter. Fördelning av incidenter till av Finansinspektionen fastställda incidentkategorier sker per automatik i systemet. Riskcontrol framställer periodiskt sammanställningar av incidenter i sin rapportering.

Incidenthanteringen är en viktig del i bankkoncernens operativa riskarbete. Dels bidrar incidentstatistik till den årliga bedömningen och prognosen av operativ risk, dels ger rapporteringen en möjlighet att snabbt identifiera kritiska problem och agera utifrån dessa.

Modell för bedömning av operativa risker

Bedömning av identifierade operativa risker bygger på en modell som tillämpas genomgående i verksamheten. Varje identifierad risk bedöms utifrån följande grunder:

- Konsekvens – vilken effekt på verksamheten i det fall risken inträffar
- Sannolikhet – hur troligt det är att risken inträffar

Summan utgör ett riskvärde för den operativa risken. Verksamhetsansvariga inom bankkoncernen ansvarar för genomförande av riskanalyser, identifiering och bedömning av operativa risker, inom ramen för ansvarsområdet. Samtliga medarbetare har ett ansvar för att rapportera incidenter. Verksamhetsansvariga ansvarar för att åtgärda icke-tolererbara risker inom ansvarsområdet. Verksamhetsansvariga ansvarar för rapportering av analys och åtgärdsarbete till Riskcontrol.

Huvudansvarig för hantering av operativa risker är VD. Arbetet med att identifiera, mäta, kontrollera och rapportera operativa risker är delegerat till enheten för Riskcontrol, säkerhetschefen, som rapporterar direkt till VD och styrelse. Bedömningar av operativa risker kommer därför att rapporteras kontinuerligt, bland annat i samband med införande av nya produkter, intåg på nya marknader och liknande.

Affärsrisker

Enligt bankkoncernens definition består affärsriskerna av följande risker:

- Strategisk risk
- Intjäningsrisk
- Ryktesrisk

Strategisk risk

Bankkoncernen har identifierat strategisk risk som en viktig affärsrisk att ta hänsyn till. Strategisk risk innebär institutionella förändringar och förändringar i grundläggande marknadsförutsättningar som kan inträffa. Med strategisk risk avses också ansvaret hos styrelse och VD att planera, organisera, följa upp och kontrollera verksamheten samt att kontinuerligt bevaka marknadsförutsättningar.

Intjäningsrisk

Intjäningsrisker definieras hos bankkoncernen som volatilitet i intjänning som ger risk för minskade intäkter på grund av en oförväntad nedgång i intäkterna från exempelvis konkurrens eller volymminskningar. Intjäningsrisker finns i samtliga produkter och portföljer hos bankkoncernen. En stor del av bankkoncernens affärsverksamhet är bolån. Bolåneaffären har en låg volatilitet.

Ryktesrisk

Ryktesrisk är svår att bedöma men likväl en risk som är förödande om den inträffar för en verksamhet som bygger på ett väl inarbetat varumärke som Länsförsäkringar har. Ryktesrisk är risken för förlorat anseende hos kunder, ägare, anställda, myndigheter etc, vilket kan leda till minskade intäkter.

Intern kapitalutvärderingsprocess (IKU)

Bankkoncernens interna kapitalutvärderingsprocess (IKU) är utformad efter de krav som ställs i Basel II-regelverket liksom de krav som styrelsen ställer på verksamheten och interna behov från en alltmer komplex affärsverksamhet. Regelverket som är riktat mot de finansiella företagens interna kapitalutvärderingsprocesser är principbaserat och övergripande till sin natur. I stor utsträckning innebär detta att Länsförsäkringar Bank har möjligheten, såväl som skyldigheten, att själv utforma sin process och i förlängningen dess omfattning och sofistikeringsnivå. Tillvägagångssätt, genomförande och resultat ska årligen rapporteras till Finansinspektionen för bankkoncernen.

Finansdirektören i Länsförsäkringar Bank är ansvarig för att driva processarbetet som ska leda fram till en intern kapitalutvärdering för bankkoncernen och ett underlag för affärsplanering och beslut om kapitalmål och kapitalprognos i styrelsen. Finansdirektören ansvarar för att ta fram ett metoddokument som beskriver processen och som ska innehålla minst följande:

- En detaljerad beskrivning av kapitalutvärderingsprocessen och ansvarsområden för denna.
- En detaljerad beskrivning av metoder för beräkningar av totalt kapital som tar hänsyn till Pelare I-risker, Pelare II-risker samt genomförda stresstester.

Processen ska genomföras årligen. Processen ska minst innehålla följande aktiviteter:

- Genomgång av samtliga risker
- Riskbedömning
- Stresstester
- Kapitalberäkningar

Minst en gång per år ska de grundläggande förutsättningarna för stresstester diskuteras i styrelsen. Denna diskussion ska vara vägledande för verksamhetens fortsatta arbete med stresstester. Arbetet med stresstester utgår från ett antal scenarier och deras påverkan på risken i bankkoncernen. Riskcontrol ska delta i IKU-processen i sin helhet och ska ha ett särskilt ansvar vid stresstesternas genomförande.